

Sygn. akt II AKa 238/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA – Maria Mroziak - Sztykiel /spr./

Sędziowie: SA – Jarosław Góral

SA – Zbigniew Kapiński

Protokolant: st.sekr.sąd. Małgorzata Reingruber

przy udziale prokuratora Jacka Pergałowskiego

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2015 r.

sprawy z wniosku **S. P.** ur. (...) w B. G. s. B. d P. i M. P.

o zadośćuczynienie za niezasadne wykonywanie tymczasowego aresztowania

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 30 marca 2015 r. sygn. akt XII Ko 51/14

utrzymuje w mocy wyrok w zaskarżonej części;

wydatkami za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa;

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. Z. kwotę 147,60 zł., w tym 23 % VAT, tytułem zwrotu uzasadnionych wydatków z tytułu ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 30 marca 2015 r. sygn. XII Ko 51/14 zasądził na rzecz wnioskodawcy S. P. od Skarbu Państwa kwotę 55000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w sprawie zakończonej postanowieniem o umorzeniu śledztwa z dnia 30 kwietnia 2013 r. wydanym przez Prokuraturę Rejonową Warszawa – Mokotów sygn. 1 Ds. 247/13/V. W pozostałym zakresie, tj. odnośnie kwoty 105000 złotych wniosek o zadośćuczynienie oddalił.

Apelację od tego wyroku wniósł pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżając wyrok w części oddalającej wniosek o zadośćuczynienie co do kwoty 105000 zł.

Apelacja zarzuca wyrokowi:

– obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 552 § 4 kpk (w odniesieniu do wykładni art. 445 § 1 kc) poprzez błędną jego wykładnię, a w konsekwencji przyznanie zadośćuczynienia w kwocie nieodpowiedniej, zaniżonej oraz nieadekwatnej do krzywdy doznanej przez wnioskodawcę

– błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść w części dotyczącej ustalenia, iż brak jest związku przyczynowo skutkowego pomiędzy zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem a rozpadem związku wnioskodawcy z jego partnerką, w sytuacji w której fakt przebywania przez wnioskodawcę w warunkach izolacji, rodzaj przestępstwa, o którego popełnienie był oskarżony oraz brak możliwości utrzymywania stałego kontaktu z partnerką w sposób bezpośredni przyczyniły się do rozpadu związku wnioskodawcy z jego partnerką oraz braku możliwości kontaktu z dzieckiem pochodzącym z tegoż nieformalnego związku, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia art. 552 § 4 kpk poprzez przyznanie wnioskodawcy nieodpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za poniesione w związku z niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem krzywdy.

W konkluzji skarżący wnosił o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy dalszej kwoty 105000 zł. tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu apelacji to zgodzić się należy ze skarżącym, iż do wykładni pojęcia „zadośćuczynienie” o jakim mowa w art. 552 kpk miarodajne są przepisy prawa cywilnego, zwłaszcza art. 445 § 2 kc, z którego wynika, że zadośćuczynienie winno być „odpowiednie”. Jednak to, że zadośćuczynienie powinno być „odpowiednie” nie oznacza, iż jego wysokość jest wyznaczana przez wnioskodawcę. Ustalenie jaka kwota jest „odpowiednia” należy do sfery swobodnego uznania sądu, a zarzut niewłaściwego ustalenia kwoty zadośćuczynienia może być skuteczny tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady jego ustalenia. Skarżący powyższego nie wykazał, a uzasadnienie zaskarżonego wyroku przekonuje, że Sąd Okręgowy wobec wnioskodawcy S. P. uwzględnił całokształt okoliczności, które w realiach tej sprawy winny mieć wpływ na wysokość zadośćuczynienia. Apelacja nie wykazała, by ocena tych okoliczności w aspekcie wysokości zadośćuczynienia była niezgodna z art. 7 kpk i aby Sąd Okręgowy dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych w tym zakresie. Sąd ten wykazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jakie okoliczności i dlaczego doprowadziły do konstatacji, iż adekwatną kwotę zadośćuczynienia za krzywdy doznane przez wnioskodawcę w związku z niewątpliwie niesłusznym prawie 9-miesięcznym tymczasowym aresztowaniem stanowi kwota 55.000zł.

Sąd Okręgowy rozważył, podnoszony również w apelacji, wpływ tymczasowego aresztowania wnioskodawcy na „rozpad” jego związku z partnerką nie mieszkającą w Polsce, ani w kraju wnioskodawcy. Za podstawę w tym zakresie ustaleń przyjął twierdzenia wnioskodawcy, a także nie uszły jego uwagi zeznania J. J. S. oraz treść pierwszego pisma skierowanego do Dziekana Wydziału (...)Politechniki Warszawskiej. Należy zgodzić się ze stanowiskiem tegoż Sądu, iż z całokształtu okoliczności ujawnionych w tym zakresie nie można uznać, aby wnioskodawca wykazał, iż jego tymczasowe aresztowanie doprowadziło do „rozpadu” związku partnerskiego. Nie wykazała tego też apelacja, mimo podjętej próby interpretacji zeznań wnioskodawcy.

Sąd I instancji, jak też sąd odwoławczy, nie neguje uciążliwości warunków izolacji, tego że pobyt w tymczasowym areszcie, szczególnie kiedy jest niesłuszny, może być jednym z najbardziej negatywnych przeżyć. Należy jednak podkreślić, że subiektywne odczucie wnioskodawcy stopnia pokrzywdzenia nie może zyskać całkowitego prymatu nad kryteriami obiektywnymi. Prowadziłoby to bowiem do zasądzenia kwoty nadmiernej w stosunku do doznanej krzywdy i nie uwzględniało realnej sytuacji ekonomicznej społeczeństwa, którego obecnie członkiem jest wnioskodawca.

Trzeba podkreślić, że zadośćuczynienie, które ze swej istoty stanowi rekompensatę, ma na celu złagodzenie pokrzywdzonemu odczucia krzywdy. Trudno mówić przy zadośćuczynieniu o pełnej ekwiwalentności, bowiem nie jest możliwe ujęcie w kategoriach ekonomicznych ujemnych doznań psychicznych, fizycznych pokrzywdzonego, czy dolegliwości izolacji. Przyznawana suma pieniężna nie jest z reguły w stanie odzwierciedlić rzeczywistego rozmiaru negatywnych odczuć pokrzywdzonego, ponieważ tego rodzaju szkody niemajątkowej nie da się wprost wycenić. Niewątpliwie zadośćuczynienie musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, ale jednocześnie nie może

być wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, a "wartość odpowiednia" to też wartość utrzymana w granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. To powyższe przypomnienie stało się konieczne w aspekcie szczególnie wygórowanego żądania wniosku.

Reasumując – apelacja nie wykazała, aby sposób oceny przez Sąd I instancji całokształtu ujawnionych istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności uzasadniał twierdzenie o przekroczeniu granic art. 7 kpk, co mogłoby doprowadzić do błędu w ustaleniach faktycznych mogących mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku. W świetle wskazanych przez Sąd Okręgowy okoliczności mających wpływ na rozmiar krzywdy jakiej doznał S. P. nie można uznać, aby ustalona kwota zadośćuczynienia w sposób niewłaściwy uwzględniała całokształt ujawnionych okoliczności, aby nie była kwotą spełniającą kryteria indywidualnego określenia wysokości zadośćuczynienia, adekwatną do doznanej krzywdy, właściwie ją rekompensującą przy uwzględnieniu ekonomicznych warunków polskiego społeczeństwa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 437 § 1 kpk, art. 554 § 4 kpk i § 14 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzekł jak w wyroku.